

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Сумської обласної державної
адміністрації – начальник обласної
військової адміністрації

_____ Володимир АРТЮХ

«27» грудня 2023 року

ПЛАН **розвитку міжнародного співробітництва** **Сумської області на 2024 рік**

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Мета плану.....	3
3. Опис наявного стану міжнародного співробітництва Сумської області.....	4
4. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямовано План.....	5
5. Завдання, заходи та результативні показники Плану.....	6
6. Координація та контроль за виконанням Плану.....	7

Додатки:

Додаток 1. Заходи щодо реалізації Плану розвитку міжнародного співробітництва Сумської області на 2024 рік.

Додаток 2. Каталог компонентів міжнародних програм та проєктів, що реалізуються у Сумській області.

1. Загальні положення

План розвитку міжнародного співробітництва Сумської області на 2024 рік (далі – План) розроблено з урахуванням стратегічних пріоритетів зовнішньоекономічної діяльності України – процесу її інтеграції до європейського співтовариства та на виконання Законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про транскордонне співробітництво», «Про зовнішньоекономічну діяльність», «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу», Указів Президента України від 05 березня 2002 року № 217/2002 «Про Порядок здійснення зовнішніх зносин Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями», від 22 грудня 2021 року № 671/2021 «Питання координації зовнішньополітичної діяльності держави», постанов Кабінету Міністрів України від 04 листопада 2015 р. № 903 «Про затвердження Порядку підготовки проектів директив, вказівок і технічного завдання для участі у заходах міжнародного характеру та звітів за їх результатами», від 15 лютого 2002 р. № 153 «Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги», від 05 серпня 2020 р. № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки», Стратегії відновлення та розвитку економіки Сумської області на 2022-2024 роки, затвердженої розпорядженням голови Сумської обласної державної адміністрації – керівника обласної військової адміністрації від 18.07.2022 № 228-ОД (у редакції розпорядження голови Сумської обласної державної адміністрації – начальника обласної військової адміністрації від 14.09.2023 № 495-ОД).

2. Мета Плану

Метою Плану є сприяння процесу відновлення та подальшого розвитку Сумської області завдяки використанню можливостей міжнародного, міжрегіонального і транскордонного співробітництва та європейської інтеграції.

Мета Плану досягається шляхом забезпечення, впровадження та належного виконання на території області державної та регіональної політики у сфері міжнародних відносин, транскордонного співробітництва, європейської інтеграції; активізації взаємодії з міжнародними організаціями і фінансовими інституціями у рамках міжнародної технічної допомоги та грантової діяльності; а також реалізації положень Стратегії відновлення та розвитку економіки Сумської області на 2022-2024 роки (Версія 2.0) у частині, що стосується сприяння розвитку міжнародного, міжрегіонального та транскордонного співробітництва у різних сферах, здійснення низки заходів із підвищення інституційної спроможності суб'єктів міжнародного співробітництва, а також співпраці із закордонними інституціями та громадянами задля відновлення та подальшого сталого розвитку Сумської області.

3. Опис наявного стану міжнародного співробітництва Сумської області

Сумська область розташована на північному сході України. Межує із Брянською, Курською та Білгородською областями російської федерації. Адміністративно-територіальний устрій області представлений 5 районами (Конотопський, Охтирський, Роменський, Сумський, Шосткинський), до складу яких входить 51 територіальна громада.

Незважаючи на відступ агресора із Сумської області, війна триває. Сумщина має найбільший кордон з росією (563,8 км), прикордонними територіями є 15 територіальних громад (29% від загальної кількості, 16% населення, 28,7% площі області), що потребує формування нових підходів та сценаріїв розвитку територій, створення сучасної філософії життя в прикордонні. Рівень соціально-економічного розвитку визначатиме як подальший перебіг воєнних дій, так і спроможність нашої держави успішно відбудуватися після їх закінчення.

Виходячи з цього, спільними зусиллями Сумської обласної державної адміністрації – обласної військової адміністрації, Сумської обласної ради, представників підприємств, установ та організацій області, закладів вищої освіти, Агенції регіонального розвитку Сумської області, експертів регіонального розвитку з урахуванням результатів, досягнутих при реалізації попередніх стратегічних документів державного та регіонального значення, було розроблено Стратегію відновлення та розвитку економіки Сумської області на 2022-2024 роки (далі – Стратегія).

У червні 2023 року Стратегію актуалізовано (до Версії 2.0) з врахуванням поточної ситуації, що склалася у 2022-2023 роках, внутрішніх та зовнішніх факторів, а також наявних механізмів та інструментів, що запроваджені в державі для ліквідації наслідків повномасштабної війни та пришвидшення відновлення економіки.

Зважаючи на окреслені в Стратегії сценарії розвитку, одним з найбільш потужним інструментів відновлення регіону, ліквідації наслідків (у тому числі гуманітарних, соціальних, економічних), спричинених агресією РФ, та перспектив його сталого розвитку є допомога міжнародних партнерів.

У 2023 році тривала реалізація 33 проєктів (програм) міжнародної технічної допомоги, а саме: «Просування енергоефективності та імплементації Директиви ЄС про енергоефективність в Україні» (FEER); проєкт «Економічна підтримка Східної України» (ERA), проєкт «Підвищення ефективності роботи і підзвітності органів місцевого самоврядування» («ГОВЕРЛА») та програма «Конкурентоспроможна економіка України» Агентства США з міжнародного розвитку (USAID); проєкт ПРООН «EU4 Recovery - Розширення можливостей громад в Україні»; проєкт ПРООН «Забезпечення доброго врядування завдяки участі громадськості та підвищенню якості надання послуг і захисту довкілля на сході України», SIDA; Швейцарсько-український проєкт «Згуртованість та регіональний розвиток України», UCORD; Chemonics International Inc. / Partnership Fund for a Resilient Ukraine тощо.

З метою подальшого розвитку міжнародного співробітництва Сумської області за 11 місяців 2023 року проведено 60 заходів міжнародного характеру, як в економічній так і гуманітарній сферах. Сумську область за цей період відвідали делегації та представники 23 країн світу: Аргентини, Боснії і Герцеговини, Великої Британії, Греції, Естонії, Індії, Італії, Ірландії, Канади, Королівства Нідерланди, Мексики, Німеччини, Польщі, Словенії, США, Туреччини, Уганди, Фінляндії, Франції, Чехії, Швейцарії, Швеції.

Велось співробітництво з низкою міжнародних організацій, зокрема: Благодійним фондом «AVSI», Благодійним фондом «Лікарі без кордонів – Іспанія», Данською Радою у справах біженців в Україні, Міжнародною організацією з міграції (МОМ), Міжнародним медичним корпусом в Україні, громадською організацією «Меккенгайм Допомога», Благодійною організацією «Elevate Ukraine», Міжнародним департаментом «METROSTAV» a.s., Міжнародною гуманітарною організацією «JERU», ТОВ «Демінінг Солюшинс», Управлінням Верховного комісара ООН з питань біженців (УВКБ ООН), Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ), Міжнародним Комітетом Червоного Хреста, Миротворчою організацією Нідерландів «РАХ», Гуманітарною організацією «Інтерсос», компанією «Ulusal Savunma», Американською неурядовою організацією Corus International, Всесвітньою організацією охорони здоров'я, Представництвом міжнародної організації «Save the Children International» в Україні, Міжнародною неурядовою організацією «Medair».

4. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямовано План

Розвиток міжнародного співробітництва Сумської області спрямований на створення сприятливих умов задля ефективної та взаємовигідної співпраці суб'єктів та учасників міжнародного співробітництва, відновлення регіону, що постраждав внаслідок збройної агресії російської федерації, подальшого його розвитку та, як наслідок, рівня життя населення.

Суб'єкти міжнародного співробітництва – Сумська обласна державна адміністрація – обласна військова адміністрація та її структурні підрозділи, територіальні громади, їхні представницькі органи, місцеві органи виконавчої влади, громадські організації та інші об'єднання, що взаємодіють з територіальними громадами та відповідними органами влади сусідніх держав у межах своєї компетенції, встановленої чинним законодавством України та угодами про співробітництво.

Міжнародна технічна допомога є значним додатковим ресурсом для розвитку громад області, підвищення їх конкурентоспроможності та є альтернативним джерелом позабюджетних надходжень. За допомогою міжнародної технічної допомоги громади Сумської області реалізують проекти відновлення та розвитку у сферах освіти, охорони здоров'я, культури та туризму, захисту навколишнього середовища та поводження з відходами, розвитку громадянського суспільства, промоції місцевих виробництв тощо.

Однак, незважаючи на досягнуті результати, залишаються актуальними проблеми в розвитку міжнародного, міжрегіонального та транскордонного співробітництва:

нерівність залученості територіальних громад Сумської області до процесів міжнародного характеру;

недосконалість системи моніторингу міжнародного співробітництва у Сумській області;

низький рівень активності суб'єктів та учасників міжнародного співробітництва щодо реалізації міжмуніципальних проєктів;

низька активність багатьох територіальних громад області в грантових програмах і проєктах міжнародної технічної допомоги;

недостатня якість проєктного менеджменту на рівні місцевої виконавчої влади й органів місцевого самоврядування;

недостатнє представлення потенціалу Сумщини в громадському та діловому середовищі іноземних країн;

необхідність підвищення системної інформаційно-комунікаційної роботи, спрямованої на посилення економічної, гуманітарної підтримки Сумщини у світі.

Це вимагає розробки конкретних заходів і механізмів у цій сфері й визначає необхідність чіткої та послідовної реалізації Плану.

5. Завдання, заходи та результативні показники Плану

Виконання завдань та заходів Плану, розробленого з урахуванням положень Стратегії, передбачає реалізацію набору взаємоузгоджених кроків, що будуть спрямовані на створення іміджу Сумської області як сучасного європейського (за своїми цінностями та технологіями) соціально-економічного осередку на північно-східних прикордонних територіях України.

Також при виконанні завдань та заходів Плану будуть враховані внутрішні політики та процедури (зокрема у частині управління фінансами, майном, персоналом, проведення закупівель, проєктної та субгрантової діяльності тощо), що є додатковим аргументом для потенційних донорів щодо надійності довгострокового партнерства.

Вирішення окреслених у пункті 4 Плану проблем галузі потребує виконання таких 4 основних завдань, зокрема:

1. Розвиток міжнародного, міжрегіонального та транскордонного співробітництва дозволить активізувати міжнародне й міжрегіональне співробітництво з діючими регіонами-партнерами та розширити мережу як іноземних регіонів-партнерів Сумської області, так і національних (суміжних областей); використати потенціал транскордонного співробітництва, зважаючи на Європейську інтеграцію України (та зміни у чинному законодавстві щодо розширення меж транскордонного співробітництва на регіони сусідніх держав, що не охоплені спільними кордонами); встановити та налагодити партнерські зв'язки з метою сприяння відновленню та розвитку міжнародного та

міжрегіонального співробітництва в галузі економіки, торгівлі, культури, туризму, екологічної безпеки, охорони здоров'я, науки й освіти та інших сфер суспільного життя; розширити географію міжнародних зв'язків Сумщини.

2. *Залучення міжнародної технічної допомоги та грантова діяльність, супровід проєктів МТД та грантових проєктів* передбачає комплекс заходів щодо ефективної роботи з грантодавцями.

Загалом виконання зазначеного завдання дозволить забезпечити успішну реалізацію проєктів; сприятиме відновленню та розбудові інфраструктури області, якості надання послуг та безпеки життєдіяльності, покращенню екології, тощо; забезпечити моніторинг реалізації проєктів міжнародної технічної допомоги/грантових проєктів та своєчасно реагувати на загрози та виклики в ході їх впровадження; підвищити якість та збільшити кількість поданих проєктних заявок на грантові програми та програми міжнародної технічної допомоги потенційними реципієнтами області; збільшити позабюджетні надходження місцевих громад унаслідок залучення коштів міжнародної технічної допомоги та грантів; підвищити рівень міжрегіонального та міжінституційного партнерства у сфері реалізації проєктів.

3. *Впровадження цифрових механізмів представлення потенційним донорам потреб та можливостей Сумської області* дозволить спростити процес збору статистичних даних про область та громаду зокрема, вибір місцевих партнерів та комунікацію з ними, що є вагомою передумовою сталої подальшої співпраці.

4. *Промоція та формування позитивного міжнародного іміджу Сумщини* дозволить запуснути двосторонні медійні проєкти з регіонами-партнерами Сумської області; провести низку інших заходів, спрямованих на підвищення впізнаваності Сумської області як регіону з високим інвестиційним потенціалом.

Детально завдання та заходи Плану викладено у додатку 1.

Каталог основних компонентів міжнародних програм та проєктів, що реалізуються у Сумській області, наведено у додатку 2.

6. Координація та контроль за виконанням Плану

Координація і контроль за виконанням Плану покладається на Департамент міжнародного співробітництва та економічного розвитку Сумської обласної державної адміністрації, Агенцію регіонального розвитку Сумської області та Регіональний офіс міжнародного співробітництва. Також для покращення координації зусиль щодо відновлення та розвитку Сумщини з міжнародними інституціями та організаціями планується у складі Регіонального офісу міжнародного співробітництва створити Раду партнерів відновлення та розвитку Сумської області.

Виконавці Плану щокварталу до 5 числа місяця, що настає за звітним періодом, подають звіти про виконання Плану Департаменту міжнародного співробітництва та економічного розвитку Сумської обласної державної адміністрації. Департамент узагальнює надані звіти та подає щокварталу до

15 числа місяця, що настає за звітним періодом, інформацію про стан виконання Плану голові Сумської обласної державної адміністрації – начальнику обласної військової адміністрації.

**Директор Департаменту
міжнародного співробітництва
та економічного розвитку
Сумської обласної державної
адміністрації**

Олександр КУЧКОВ

ПОГОДЖЕНО

Перший заступник голови
Сумської обласної державної
адміністрації – начальника обласної
військової адміністрації

_____ Тарас САВЧЕНКО

